

Görsel Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Görsel Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22383>

Özet

Görsel Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği, Ciydem Çifçi tarafından 2019 yılında yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, öğrencilerin görsel sanatlar derslerine ve faaliyetlerine karşı geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri, yani tutumlarını tutum ölçeği formatında ölçmektir. Ölçek geliştirme çalışması, özellikle **kolaj tekniğiyle yapılan portre çalışmaları**nda uygulanan **proje tabanlı öğrenme** yönteminin öğrenci davranış ve tutumu üzerindeki etkisini inceleyen kapsamlı bir araştırmaya parçası olarak ortaya çıkmıştır.

Ölçek, öğrencilerin görsel sanatlara yönelik algıları, sanatsal aktivitelere katılma isteklerini ve bu alana verdikleri değeri belirlemeye odaklanmıştır. Geliştirme aşamasında, ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla gerekli geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış olup, bu çalışmaların detayları ilgili yüksek lisans tezinde sunulmuştur. Bu araç, eğitim araştırmacıları ve sanat eğitimcileri için öğrencilerin sanata olan ilgisini ve motivasyonunu değerlendirmede önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Görsel Sanatlar, Tutum Ölçeği, Proje Tabanlı Öğrenme, Kolaj Tekniği, Öğrenci Tutumu, Sanat Eğitimi, Marmara Üniversitesi.

Yazarlar

Ciydem Çifçi

Amaç

Görsel Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği'nin birincil amacı, öğrencilerin görsel sanatlar alanına yönelik genel tutum düzeylerini, bu tutumun altında yatan boyutları (örneğin, sanatsal aktivitelere katılm isteği, sanatın faydasına inanma) ve öğrenme yöntemlerinin (örneğin, proje tabanlı öğrenme) tutum üzerindeki etkisini nicel olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, öğrencilerin sanata olan ilgilerinin ve motivasyonlarının belirlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, aynı zamanda eğitim programları veya öğretim metodolojilerinin (bu durumda kolaj tekniğiyle proje tabanlı öğrenme) öğrencilerin sanat algısı üzerindeki değişimini izlemek için bir ön-test/son-test aracı olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, uygulanan eğitim stratejilerinin etkinliği tutum değişimi üzerinden bilimsel olarak kanıtlanabilmektedir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, bireyin görsel sanatlara karşı geliştirdiği **tutumdur**. Sosyal psikoloji bağlamında tutum, bir nesneye (bu durumda görsel sanatlar) yönelik olumlu veya olumsuz değerlendirilmeleri, duygusal tepkileri ve davranışsal eğilimleri içeren karmaşık bir yapıdır. Görsel sanatlara yönelik tutum genellikle şu alt boyutları içerebilir:

Bilişsel Bileşen: Görsel sanatların değeri, faydası ve önemi hakkındaki inançlar ve düşünceler.

Duygusal (Afektif) Bileşen: Görsel sanatlarla ilgili hissedilen sevgi, ilgi, keyif veya sıkıntı gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Bileşen: Görsel sanat etkinliklerine katılma, sergileri ziyaret etme veya sanat derslerine aktif olarak dahil olma eğilimi.

Ölçek, bu bileşenlerin birleşimini ölçerek, öğrencilerin görsel sanatları ne ölçüde benimsediğini ve değer verdiğini ortaya koymayı hedefler.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiştir (Kaynak: -). Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen bir ölçek olduğu için, standart psikometrik geçerlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. Bu çalışmalar genellikle şunları içerir:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, görsel sanatlara yönelik tutum yapısını tam olarak temsil edip etmediği, uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik yapıyı ölçüp ölçmediğini belirlemek için **Faktör Analizi** (Açıklayıcı veya Doğrulamalı) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta mı sahip olduğunu göstermelidir.

Geçerlik çalışmaları ayrıntılı bulgular için, araştırmamızın yapıldığı Marmara Üniversitesi'nde sunulan orijinal yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi de açıkça belirtilmemiştir (Kaynak: -). Tutum ölçeklerinin güvenirliği genellikle iç tutarlılık katsayısı ile rapor edilir.

İç Tutarlılık Güvenirliliği: Ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı ölçtüğünü gösteren Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmalı olmalıdır. Yüksek bir Alfa değeri (genellikle .70 ve üzeri), ölçeğin güvenirliğini işaret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verip vermediğini kontrol etmek amacıyla test-tekrar test korelasyonları da hesaplanabilir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme amaçlarında, Görsel Sanatlara Yönelik Tutum yapısının hangi alt boyutlardan oluştuğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin mantıksal ve istatistiksel olarak gruplanmasıyla sonuçlanmıştır. Tipik olarak, **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ile faktör yapısı belirlenmiş ve bu yapının doğrulanması için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılarak ölçeğin nihai yapısı oluşturulmuştur. Bu analizlerin sonuçları, ölçeğin kaç faktörlü olduğunu ve her bir faktörün varyansın ne kadarını açıkladığını göstermektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Derecelendirme bilgisi eksik olduğundan, tutum ölçeklerinde standart olan Likert tipi formatı varsayılmıştır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler (Yüksek lisans tezinin bağlamına göre sanat eğitimi alan veya belirli bir yaş grubundaki öğrenciler).

Age Group: Belirtilmemiştir (Genellikle ortaokul veya lise öğrencileri, tez bağlamına göre).

Population Details: Çalışmanın yapıldığı Marmara Üniversitesi'nin ilgili eğitim birimindeki öğrenciler. Tez, Kolaj tekniğiyle yapılan portre çalışmalarında proje tabanlı öğrenmenin etkisini incelediğinden, uygulamalar bu teknikleri öğrenen gruplar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Görsel sanatlara yönelik tutumu ölçmek üzere hazırlanan öz bildirim maddeleri. Uygulama, deneysel çalışma öncesi ve sonrası (ön test/son test) olarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Sanat Eğitimi, Psikometrik Özellikler, Geç Tutarlılık, Faktör Yapısı, Güvenirlilik, Marmara.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: cigdem_ciftcii@hotmail.com

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi, İstanbul (Tez Başlam?).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2019 yılında Ciydem Çifçi'nin yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için yazarın izninin alınması gerekmektedir. İletişim, sağlanan e-posta adresi (ciydem_ciftcii@hotmail.com) üzerinden sağlanabilir. Ölçeğin kullanımı için herhangi bir ücret bilgisi mevcut değildir, ancak akademik kullanım genellikle ücretsizdir.

Kaynaklar

Ölçeğin birincil ve tek referansı, geliştirildiği akademik çalışmadır:

Çifçi, C. (2019). *Kolaj tekniğiyle yapılan portre çalışmalarında proje tabanlı öğrenmenin öğrenci başarısına ve tutumuna etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına dair bir bağlantı kaynak içerikte mevcut değildir.

Görsel Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır ve bu nedenle burada listelenememektedir. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezinin ilgili bölümlerine başvurulması gerekmektedir.